

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XX., číslo 19

15. 10. 2023 / neprodejné

Z OBSAHU	Z pastýřského list biskupa Stricklanda	06
	Svatý František Saleský o boji s pokušením	10
	Proč může být stárnutí největším požehnáním	13

Foto: Petr Synek / Člověk a Vira

Měsíc pro misie a ten vedle mě

Chtěla se stát nejmenší a nejnepatrnější osobou. Vydala se malou cestou, kterou nabídla i druhým. Hovořím o sv. Terezii od Dítěte Ježíše, ženě, kterou jsme připomněli 1. října, v měsíci, který v církvi prožíváme jako misijní. Její malá cesta byla cestou veliké lásky ke Kristu, lásky, která proměňuje srdce člověka a otevírá srdce lásce k druhým lidem. Touto cestou by měl jít každý křesťan, aby tak misijní činnost církve přinášela mnoho dobrého ovoce. V této době se mnoho mluví a píše o misijní práci laiků a je to tak správně, neboť svátost křtu nás k tomu nejen zavazuje, ale také disponuje. Vždyť laici jsou těmi, kdo mají přístup k místům, kam se zasvěcené osoby za normálních okolností nedostanou. A tak se křesťan stává misionářem ve

své rodině, na pracovišti a ve škole mezi spolužáky. Křesťanská evangelizace má být nenásilná, prožívaná v duchu slov epištoly sv. Jana: „My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám“ (1Jan 4,16).

Jaká by měla být pravá křesťanská láska? O tom nám dále hovoří svatý Pavel ve své Velepísni lásky. Tuto lásku v nás Pán stále živí, oživuje, uzdravuje a rozhojňuje. Pokud zůstaneme v katolické tradici, děje se tak i díky svátostem, tedy prostředky, kterými jak věříme, se nám sám Pán dává. Zůstáváme-li stále v živém spojení s Církví, pak víme, že řádnými udělovateli svátostí jsou biskupové a kněží. Pokud má církev naplňovat svůj misijní úkol, musí mít všechny její údy na paměti, že úloha každého je nezastupitel-

ná. Toto vidím jako důležité zvláště v této době, kdy jsme mezi sebou rozešťvaní a vidíme v druhém spíše nepřítele než bratra. Vzpomeňme zde opět na sv. Terezii od Dítěte Ježíše, a zkusme se přiblížit k cestě kterou nám ukázala. Cestě, která je v pravdě a vede k životu, abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy (srov. Ef 1, 12).

Trápí vás kolem toho nějaké obavy, nejistoty nebo snad úzkost, že na tento úkol nestačíte? „Je potřeba kolem sebe zasívat dobro a nedělat si starosti, zda vzejde. Na nás je práce, na Ježíši úspěch,“ povzbuzuje vás sv. Terezie osobně!

*R. D. Dmytro Romanovský
děkan v Čáslavi*

Svatý stolec vyzývá v OSN k zákazu jaderných zbraní

Tajemník pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi, vedoucí delegace Svatého stolce, vystoupil 22. září na 13. Konferenci o usnadnění realizace Smlouvy o úplném zákazu jaderných zkoušek. Téhož dne se arcibiskup zúčastnil setkání na vysoké úrovni věnovaného tuberkulóze, kterou označil za „problém vyžadující naléhavou politickou pozornost“.

Jaderné zbraně „představují násobič rizik, který nabízí pouze iluzi míru“, a je „absolutní prioritou“ zastavit experimenty spojené s tímto zbrojením. S odvoláním na dopis papeže Františka zasláný hirošimskému biskupovi v květnu tohoto roku to řekl monsignor Paul Richard Gallagher, sekretář pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi, vedoucí delegace Svatého stolce, ve svém projevu na 13. Konferenci o usnadnění realizace Smlouvy o úplném zákazu jaderných zkoušek.

Nové signatářské státy

Arcibiskup připomíná, že „od počátku jaderného věku státy odpálily více než dva tisíce jaderných náloží, čímž vystavily nespočet lidí negativním zdravotním účinkům ionizujícího záření a zamořily náš společný domov“, a poté vyjadřuje uznání Svatého stolce dalším „osmi státům, které od posledního zasedání této konference smlouvu ratifikovaly, a vyzývá všechny státy, které tak dosud neučinily“, aby „smlouvu podepsaly a ratifikovaly jako nejvyšší prioritu“. Britský prelát dále zdůraznil, že smlouva projednávaná na konferenci je pouze jedním z prvků širšího programu odzbrojení a nešíření jaderných zbraní, jehož ústředním bodem je Smlouva o nešíření jaderných zbraní a který doplňuje Smlouva o zákazu jaderných zbraní“. S ohledem na to Svatý stolec vyzývá ke spolupráci mezi komisemi a státy na „univerzalizaci, ověřování a shromažďování historických údajů o minulých jaderných zkouškách, včetně údajů o lidských nákladech těchto zkoušek. Taková spolupráce,“ uzavírá, „může pomoci položit základy nápravného přístupu k řešení škod způsobených jadernými zkouškami“.

Tuberkulóza je naléhavý problém

Gallagher, který téhož dne vystoupil na zasedání na vysoké úrovni o tuberkulóze,

Mons. Paul Gallagher. Foto: UNO

poukazuje na to, že tato nemoc je stále „jednou z předních příčin úmrtí na světě a nejvyšší příčinou způsobenou jediným infekčním činitelem“. Arcibiskup proto vyzývá k „naléhavé politické pozornosti, která je nadřazena jakýmkoli komerčním nebo politickým zájmům“. Nechybí však ani pozitivní zprávy, které je třeba zmínit, ve skutečnosti „od prvního setkání na vysoké úrovni v roce 2018 došlo k významnému pokroku. Pro začátek,“ říká, „některé země výrazně snížily výskyt tuberkulózy. Rovněž byl překročen cíl poskytnout šesti milionům lidí žijících s HIV preventivní léčbu tuberkulózy“. Navzdory těmto radostným zprávám však základní problémy přetrvávají. „Jediná existující vakcína, která je stará sto let, může být podávána pouze velmi malým dětem, ale na plicní tuberkulózu je stále neúčinná, což brzdí úsilí o prevenci. To znamená,“ říká arcibiskup, „že miliony lidí nemohou být vyléčeny“.

Iniciativy Svatého stolce

Kromě práce a pomoci poskytované na

místě mnoha katolickými organizacemi se Svatý stolec,“ vysvětluje Gallagher, „intenzivně snaží řešit problém tuberkulózy, zejména u dětí. Na mysli máme zejména Římské dialogy o HIV a dětské tuberkulóze, které poprvé svolalo Dikasterium pro podporu integrálního lidského rozvoje v roce 2016 a na kterých se sešly zástupci států, agentur OSN, náboženských organizací a organizací občanské společnosti, akademické obce a farmaceutických společností. Arcibiskup vyjmenovává závazky, které z ní vyplynuly, od „vývoje léčby vhodné pro děti a zvýšení její dostupnosti, včetně kratších režimů“, přes „zlepšení diagnostiky“ až po „zlepšení cenové dostupnosti testů a léčby“. „Je toho ještě hodně, co je třeba udělat,“ uzavírá a připomíná, jak nás papež vyzývá, abychom sledovali stav nemocných tím, že odložíme lhotejnost.

Andrea De Angelis
Vatican News

SLOVO KNĚZE

Na Velehradě se uskutečnila konference nemocničních kaplanů

Ve dnech 1. – 4. října 2023 proběhl na Velehradě již osmnáctý ročník podzimního republikového setkání nemocničních kaplanů, kterého se zúčastnilo také několik dobrovolníků v pastorační péči ve zdravotnictví a paliativní tým nemocnice Ikem Praha. Poutní dům Stojanov a velký sál obecního úřadu Velehrad tak přivítal celkem 80 účastníků. Konference se účastnil také biskup Josef Nuzík, administrátor olomoucké arcidiecéze.

Foto: církev.cz

Setkání bylo zahájeno duchovní obnovou, kterou vedl P. Mgr. Vojtěch Sivek, SDB., salesián, psycholog a vyučující na JABOKu. Jeho promluvy byly zaměřeny na téma Naděje. V pondělí odpoledne společně jednali členové Rady pro zdravotnictví ČBK a členové výboru KANKu. V podvečer se uskutečnilo zasedání valné hromady členů KANKu.

Odborný program setkání byl věnován hlavnímu tématu konference – naději. Řadu přednášek odstartoval Mgr. Martin Fojtíček se svým příspěvkem Naděje a spiritualita v kaplanské službě. Vystoupil také Mgr. Tomáš Cyril Havel, Dr. Theol. s přednáškou s názvem Dialog víry s nevírou. Úterní odpoledne tradičně vyplnily workshopy. Doc. Jindřich Šrajer provedl účastníky workshopem s názvem Kázání na hoře – pozvání k osvobozující praxi. Mgr. Tomáš Cyril Havel rozvedl svůj dopolední příspěvek Dialog víry

s nevírou. Třetí workshop vedla docentka Mireia Ryšková, která kaplany obohatila o naději z biblického pohledu. Poslední workshop vedl MUDr. Martin Moravec.

Ve středu dopoledne zazněly ještě dva příspěvky, a to doktora Martina Loučky s názvem Naděje v paliativní péči a doktorky Olgy Havránkové, která měla přichystanou přednášku s názvem Naděje v beznaději.

Na závěr nezbyvá než dodat, že téma naděje je jedním z hlavních témat působení nemocničních kaplanů a má své místo zejména v paliativních týmech, do kterých se nemocniční kaplani čím dál více zapojují. Navíc od letošního roku vznikla v rámci České paliativní společnosti pracovní skupinka, kde jsou právě kaplani nově zapojeni.

Bohu díky!

církev.cz

Poslední dobou často přemýšlím o jevu, který sám pro svou potřebu označuji termínem „dojímavá ušlechtilost“. Není to nic zvláštního, je to jen jedna z technik na ovlivnění citově ne příliš upevněných jedinců se snadno ovlivnitelnými názory. Záleží na technice dojímání se, vhodné volbě slov, gest i pláče. Někteří z dojímáčů za léta dojímání už techniku zvládají na výbornou a snaží se, seč jim síly stačí. Leč občas jim do jejich snažení někteří z vlastních řad hodí vidle a celá ta hra na dojetí najednou vypadá přesně taková, jaká ve skutečnosti je; trapný týjatr zahrany nemotornými ochotníky.

Kolikrát jsme již mohli slyšet i čist krásná dojímavá slova o utrpení, bolesti a jak je humánní umožnit lidem důstojný a bezbolestný odchod z tohoto světa za pomoci eutanázie. Mnozí se takovými slovy, jež příjemně hladí ouška, nechají ovlivnit. A pak najednou přijde k lůžku těžce nemocné osoby lékař, který nedostatek jedu ve stříkačce „vhodně“ doplní poblíž ležícím polštářem, a tak ukáže, že eutanázie je přes veškeré krásné řeči pořád jenom prachspřstá vražda.

Stejně „roztomilí“ umí být i obháji potratů. Jimi často vyprávěné HLP (hluboké lidské příběhy) o svobodných v těžkých sociálních podmínkách, o potřebném soucitu se znásilněnými (ovšem žádný soucit s klíčícím životem) jsou rázem zapomenuty, setkali-li se tito se svými názorovými odpůrci. Tu jim najednou přejí znásilnění, nakažení pohlavní chorobou a podobná „dobra“, jak se o tom nedávno přesvědčila Lydie Taylorová, studentka severokarolínské univerzity a mluvčí „Students for Life“. Někteří z ušlechtilců jsou i toho názoru, že by Lydie měl být uměle přerušen život.

Příkladů bychom jistě našli mnoho, a tak se opět potvrzuje, že opatrnosti není nikdy dost.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

CO JE CÍSAŘOVO, CÍSAŘI, CO JE BOŽÍ, BOHU

22. října 2023 – 29. neděle v mezidobí – Mt 22,15–21

Jeroným

Za císaře Augusta, kdy byla Judea jen krátce podřízena Římanům, se po celém světě konalo sčítání a byla uvalena daň, která, jak se ukázalo, měla sloužit k podpoře armády. Mezi lidem vznikla velká vzpoura, ale ostatní říkali, že daně se musí platit kvůli bezpečnosti a míru, protože Římané podporují armádu pro všechny. Farizeové, kteří se chválili spravedlností, však naopak tvrdili, že Boží lid, který platí desátky, dává prvotiny a další věci předepsané v Zákoně, nemá podléhat lidským zákonům. Císař Augustus ustanovil židovským králem Heroda, syna Antipase, cizince a proselytu, který měl na starosti daně a podřizoval se římské říši. Farizeové tedy vyslali své učedníky s Herodovými vojáky, neboli těmi, které farizeové posměšně nazývali herodiány, protože platili Římanům daně a nevěnovali se uctívání Boha.

Jan Zlatoústý

Když slyšíte „odevzdejte císaři, co je císařovo“, vezte, že mluví jen o tom, co neškodí zbožnosti. Pokud je totiž něco takového, už to není daň císaři, ale dáblu. Aby pak neřekli: „Podřizujete nás lidem,“ dodává, a co je Boží, Bohu.

Pseudo-Chrysostom

A to je první záminka pokrytců: chválí ty, které chtějí zničit. Proto propuknou ve chválu, když říkají: Učiteli, víme, že vždycky mluvíš pravdu. Říkají mu Učitel, aby jim poctěn a pochválen snáze otevřel tajemství svého srdce, jako by se snažil mít je za žáky.

Neodpovídal lichotivě v souladu s jejich pokojnými řečmi, ale mluvil ostrá slova v souladu s jejich krutým svědomím. Bůh odpovídá na vůli, ne na slova.

Nazývá je tedy pokrytci, aby věděli, že zná srdce lidí, a neodvažuje se vykonat to, o čem uvažovali. Všimněte si, že farizeové lichotili, aby zahubili, ale Ježíš je zahanbil, aby zachránil. Člověk je už-

Peter Paul Rubens: Kristus a farizeové (16. st.)

tečnější rozhněvanému Bohu než milosrdnému člověku.

Jeroným

První ctností toho, kdo odpovídá, je tedy poznat smýšlení tazatelů a nenazývat je učedníky, ale pokušiteli. Pokrytcem se nazývá ten, kdo je jedním a předstírá, že je druhým.

Hilarius

I my máme dávat Bohu, co je jeho, tedy tělo, duši a vůli. Císařovy peníze jsou ze zlata, v němž je vyražena jeho podoba. Božími penězi je člověk, do něhož je vtisknut Boží obraz. Proto odevzdejte svůj majetek císaři a zachovejte si pro Boha nevinné svědomí.

Origenes

Spasitelův příklad nás na tomto místě učí, že bychom neměli pod záminkou zbožnosti dodržovat to, co říkají mnozí, a proto se zdá být slavné, ale to, co je správně řečeno podle řádu rozumu. Toto místo lze chápat také v morálním smyslu, že musíme něco dát tělu, jako by to byla daň císaři, tedy věci nezbytné, a vše,

co patří k intelektuální přirozenosti, tedy prostředky, které vedou ke ctnosti, máme obětovat Bohu. Ti pak, kdo učí Božímu zákonu nad míru a káží nedbat o věci patřící k tělu, jsou farizeové, kteří zakazují dávat daň císaři, zakazují se ženit a jíst pokrmy, které stvořil Bůh (1Tim 4,3); a ti, podle nichž je nutné dávat tělu nadbytek, jsou herodiáni. A náš Spasitel si nepřejí, aby se ctnost zmenšila, když budeme nadměrně sloužit tělu, ani aby se tělesná přirozenost zatěžovala, když se budeme více držet ctností. Zde se dělí na 2. části Nebo: Kníže světa neboli dábel se nazývá císařem, neboť nemůžeme dát Bohu, co je Boží, nedáme-li nejprve knížeti, co je jeho, to jest nezbavíme-li se veškeré špatnosti. A z tohoto místa se máme také poučit, že tváří v tvář pokušitelům nemáme ani zcela mlčet, ani přímo odpovídat, ale odpovídat opatrně, abychom zmařili úsilí těch, kdo se nás snaží uchvátit, a neodolatelně učít učení, které může spasit ty, kdo chtějí být spaseni.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

MARIÁNSKÉ OBJETÍ: ARCIBISKUP GÄNSWEIN O SAMOTĚ A ÚTĚŠE

Vrátil se do Maria Vesperbildu, nejen jako celebrant, ale pro mnohé též jako vzor víry – a jako pojitko se zesnulým bavorským papežem Benediktem XVI.

V Římě, rušném srdci katolictví, arcibiskup Georg Gänswein působil kdysi jako blízký spolupracovník emeritního papeže Benedikta XVI. V úterý 15. srpna tento bývalý prefekt papežského domu hledal útěchu v maličké bavorské vesničce Maria Vesperbild, čítající skrovných 34 obyvatel.

Na Slavnost Nanebevzetí Panny Marie se však tato tichá vesnice v bavorském obvodu Švábsko proměnila; přitáhla několik set poutníků, kteří všichni toužili být svědky arcibiskupova návratu na veřejnost.

Kontrast to byl obrovský: od velkoleposti vatikánských chodeb k poklidné prostotě venkovské svatyně zasvěcené Panně Marii. Ale právě zde, uprostřed lesnatých kopců, zněl hlas arcibiskupa Gänsweina s pronikavou jasností a upozorňoval na významnost toho dne.

„Můžeme matce Církvi jenom děkovat za to, že se neuchyluje k tlumení či zjednodušování víry a raději se vystavuje posměchu a nepochopení, místo aby se stala něčím uhlazeným a nevýrazným, proti čemu nikdo nic nenamítá, ale také to už nikdo neoslavuje,“ řekl.

„Mariino nanebevzetí slibuje přijetí, po kterém každý touží.“

Při svém prvním veřejném proslovu od odchodu z Říma po Benediktově smrti arcibiskup Gänswein s odzbrojující jasností ukázal, že sám dobře zná vnitřní nepokoj a skleslost.

„Každý člověk touží být přijímán,“ přemítal sedmašedesátiletý arcibiskup během svého kázání a jako by to zrcadlilo jeho osobní cestu. Nepřímo poukázal na to, jak se mu mnohé dveře zavíraly před nosem, a mluvil o „pomluvách z přítmi“ a hlubokých pocitech osamělosti, s nimiž člověk může zápasit.

Jeho slova vyvolala silnou odezvu, a to nejen svou teologickou hloubkou, ale také proto, že odhalila člověka, který

Foto: Martin Šabo / Člověk a Víra

se vyrovnává se svou minulostí a hledá cestu vpřed.

Správce mariánské svatyně Msgr. Erwin Reichart v souvislosti s návštěvou arcibiskupa Gänsweina poznamenal: „V Maria Vesperbildu je hlavně vnímán jako arcibiskup, nástupce apoštolů. Ale kromě svých titulů a funkcí je také mužem, který tu našel zdání ‚domova‘.“

Odchod arcibiskupa Gänsweina z Vatikánu po smrti Benedikta XVI. a jeho následné propuštění papežem Františkem vyvolaly mnoho spekulací o jeho budoucnosti. Jeho přeložení do jeho domovské freiburské diecéze, daleko od epicentra katolické moci, chápali někteří jako upadnutí v nemilost. Při svém nedávném vystoupení však působil dojmem, jako by omládl. Jeho vtipná poznámka během představování jeho knihy – „Takříkajíc tu hledám práci“ – vypovídala o odolném duchu prostoupeném pokorou.

Jak uvedl deník *Tagespost*, téměř před deseti lety celebroul papežskou mši na Slavnost Nanebevzetí Panny Marie v místní Fatima grotte. Letos se do Maria Vesperbildu vrátil nejen jako celebrant,

ale pro mnohé též jako vzor víry – a jako pojitko se zesnulým bavorským papežem Benediktem XVI.

Mše pod širým nebem v Maria Vesperbildu, po níž následuje procesie se svíčkami v lese, je každoroční přední událost, která přitahuje tisíce účastníků. Letos však, s arcibiskupem Gänsweinem v čele, měla opravdu mimořádný význam. Z toho, jak vřele byl přijat, bylo jeho spojení s tímto poutním místem zřejmé.

Zatímco arcibiskupova budoucnost zůstává nejistá, jeho vystoupení naznačuje, že jde po cestě vykoupení a přijetí, připraven přijmout cokoli, co ho čeká.

AC Wimmer
National Catholic Register
Přeložila Alena Švecová

AC Wimmer
zakládající šéfredaktor CNA Deutsch

Z PASTÝŘSKÉHO LIST BISKUPA STRICKLANDA

„Žehnání“ stejnopohlavním párům – hříchu Bůh nežehná a žehnat nemůže

Z tylerské diecéze v Texasu

Moji drazí synové a dcery v Kristu,

píšu vám dnes, abych podrobněji probral čtyři základní pravdy, a s prosbou, abychom se hlouběji zamysleli nad touto důležitou pravdou naší víry: „Každý člověk, muž i žena, je stvořen k Božímu obrazu, podle jeho podoby, a všem lidem je třeba pomáhat, aby objevili svou pravou identitu jako Boží děti, místo aby se podporovala jejich snaha odmítat svou nepopíratelnou biologickou a Bohem danou identitu.“

Skutečnost, že lidské společenství toto zrnko pravdy ztrácí, patří k nejpřekvapivějším a nejničivějším trendům dnešní doby. Zmatek a škody, které pramení z opouštění naší biologické a Bohem dané identity, mají své kořeny v moderním sklonu popírat Boží svrchovanost a u mnohých dokonce samotnou jeho existenci, čímž ze sebe ve své mysli děláme „bohy“. Toto popírání pravého Boha se silně projevuje v tom, jak začínáme ztrácet leitmotiv toho, kým jsme. Abychom mohli zodpovědět základní otázku naší identity, musíme se obrátit k Bohu a k pravdě, kterou nám zjevil. Když se na tuto otázku snažíme odpovědět, aniž bychom nejprve hledali odpověď od Boha, utápíme se v chaosu, který dnes kolem sebe vidíme. Bůh nám naštěstí ukázal krásný obraz toho, kým jsme, a Písmo svaté a svatá tradice naší katolické víry nabízejí mnohé, co nám může pomoci vykreslit nádherný obraz člověka. „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil“ (Gn 1,27).

Pravda, že nás Bůh stvořil ke svému obrazu a podle své podoby, nás přivádí za hranice přirozeného k nadpřirozenému údělu, který všichni sdílíme. Je to formule *Katechismus katolické církve*: „Tělo člověka se podílí na důstojnosti ‚Božího obrazu‘: je to lidské tělo, právě proto, že

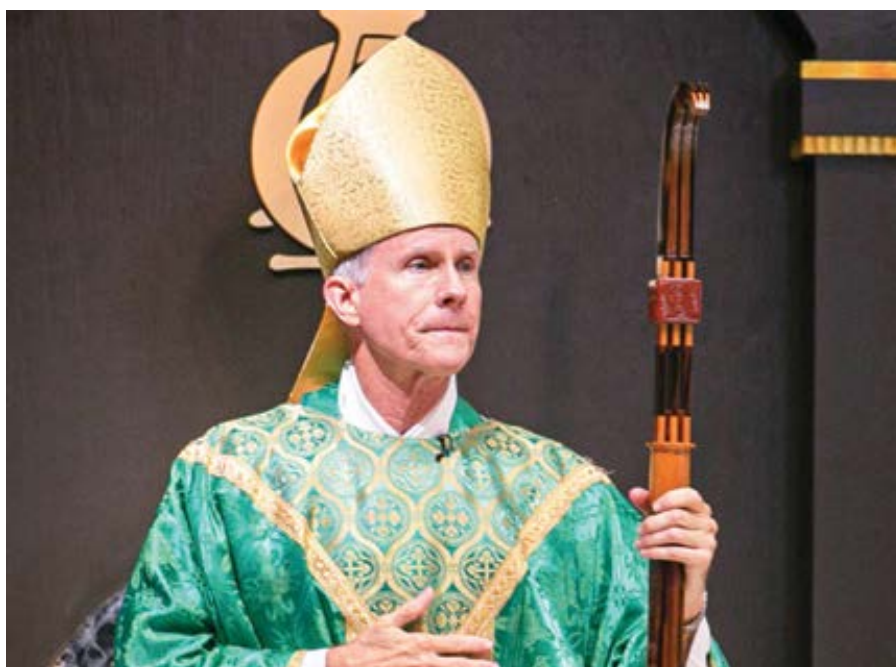

Foto: The Catholic Diocese of Tyler

je ožiováno duchovou duší a že celá lidská osoba je určena stát se v Kristově Těle chrámem Ducha svatého“ (KKC 364).

Sv. Jan Pavel II. ve své apoštolské exhortaci *Christifideles Laici* psal o „antropologických základech ženství a mužství“. Vyjádřil, že „tento úradek byl ‚na počátku‘ nesmazatelně vepsán do bytí člověka – muže a ženy – a je proto přítomen v jeho rozhodujících strukturách i v jeho nejhlubších dynamických impulsích“ (*Christifideles Laici*, 30. prosince 1988, odst. 50).

V dnešní kultuře se lidé hodně zabývají svou vlastní identitou, což vypovídá o hluboké touze v srdci a duši každého člověka najít ve svém životě význam. Snažíme se nějakým způsobem, skrze hmotnou realitu svého života, vyjádřit hnutí uvnitř své duše. Navzdory obrovské rozmanitosti lidské zkušenosti a tomu, že každý život skýtá něco jedinečného a ne-

opakovatelného, všichni sdílíme jednu prostou, jasnou, a přitom nepředstavitelně hlubokou pravdu: Jsme milovaní, což znamená, že jsme ve vztahu s Tím, kdo miluje. Právě tato zásadně důležitá pravda dodává našemu životu význam, který doopravdy hledáme, pokud ovšem přijmeme svou pravou identitu v Bohu a vstoupíme do vztahu s ním. Nemůžeme si vytvořit a ani si netvoříme svou vlastní identitu – naše identita pochází jedinečně od našeho Stvořitele. *Katechismus katolické církve* nám přináší krásný citát od sv. Kateřiny Sienské, který nám umožňuje zahlédnout naši identitu v Božích očích: „...co nebo kdo byl příčinou, žes dal člověku tak velkou důstojnost? Jistě to byla jedinečně tvá nesmírná láska, s níž jsi sám v sobě pohlížel na své stvoření a zamiloval sis je; vždyť jsi je stvořil z lásky a z lásky jsi mu dal bytí schopné okoušet tvé věčné dobro“ (KKC 356).

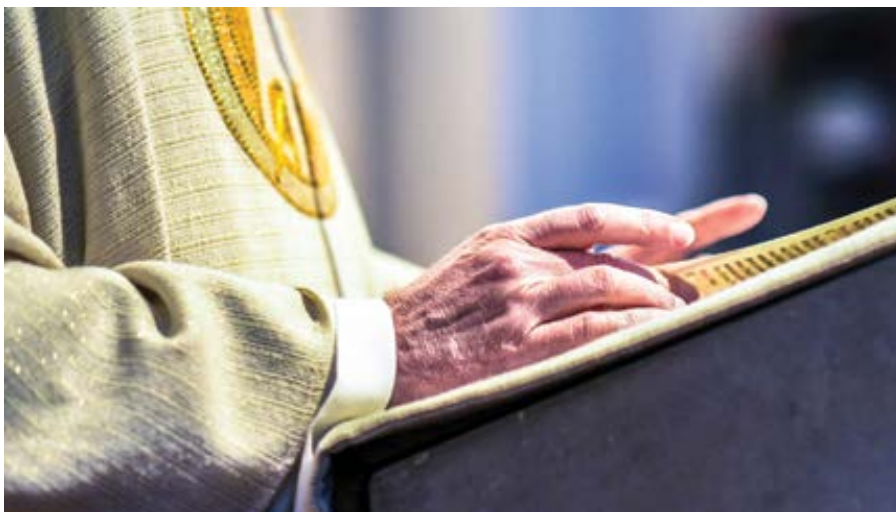

Foto: The Catholic Diocese of Tyler

Ve světě dnes vidíme mnoho agend, které se týkají lidské identity, zejména „identity sexuální“. V této době se nám velmi staví před oči agenda LGBTQ. Jak jsem napsal ve svém pastýřském listu z 12. září 2023: „Církev učí, že ti, kdo zakoušejí přitažlivost ke stejnému pohlaví nebo pociťují pohlavní dysforii, těmito svými pocity nehřeší, avšak bez zábran podle těchto pocitů jednat je hříšné a není to v souladu s Božím plánem pro jeho děti.“

Kardinál Joseph Ratzinger ještě předtím, než byl zvolen jako papež Benedikt XVI., napsal: „Ve 3. kapitole Genesis nacházíme, že tuto pravdu o tom, že lidé jsou obrazem Božím, zastřel prvotní hřích. Nevyhnutelně následuje ztráta povědomí o smluvní povaze svazku těchto lidí s Bohem a spolu navzájem. Lidské tělo si uchovává svůj ‚snubní význam‘, ale nyní to je zastřeno hříchem. V Genesis 19,1–11 pak tento úpadek pokračuje v příběhu sodomských mužů. Nelze pochybovat o tom, že zde vykonaný morální soud míří proti homosexuálním vztahům.“ (Kardinál Joseph Ratzinger, *Dopis biskupům katolické církve o pastorační péči o homosexuální osoby*, říjen 1986, odst. 6.)

Kardinál Ratzinger pokračoval: „Vybrat si pro svou sexuální aktivitu někoho stejného pohlaví znamená anulovat bohatou symboliku a význam Stvořitelova plánu pro sex, o jeho cílech nemluvě.“ (Kardinál Joseph Ratzinger, *Dopis biskupům katolické církve o pastorační péči*

o homosexuální osoby, říjen 1986)

[...] Další tváří agendy LGBTQ je transgenderové hnutí, které je také v rozporu s katolickým chápáním člověka. Toto hnutí se snaží zásadně změnit způsob, jak náš svět nahlíží na biologickou a Bohem danou identitu každého člověka. Prudce narůstá počet mladých lidí, kteří jsou vtaženi do transgenderového hnutí, místo aby slyšeli pravdu o tom, kým jsou jako milované Boží děti. Jisté lze uznat, že existují složité důvody, proč člověk může pociťovat pohlavní dysforii, ale je důležité, aby každý chápal, že biologická identita jedince je bez ohledu na jeho pocity dána Bohem a člověk ji nemůže měnit. Rodiče by se neměli bát mluvit se svými dětmi přiměřeně jejich věku o lživosti genderové ideologie a také by měli potvrzovat skutečnost, že hormony a chirurgické zákroky sice mohou změnit vzhled člověka, ale nemohou změnit pohlaví byt' jen jedině buňky těla.

Mnozí z těch, kdo podporují agendu „transgenderismu“, by řekli, že když se biologický muž identifikuje jako žena a podstoupil „přeměnu pohlaví“, jde ve skutečnosti o „potvrzení pohlaví“, protože jeho anatomie teď odráží jeho „pravé pohlaví“. Katechismus však prohlašuje: „Jednota duše a těla je tak hluboká, že je nutno považovat duši za ‚formu‘ těla; to znamená, že díky duchové duši je tělo, které je složené z hmoty, lidským a živým tělem; duch a hmota nejsou v člověku dvě sloučené přirozenosti, ale jejich spojení tvoří jedinou přirozenost“ (KKC

365). A dále: „Muž a žena jsou stvořeni, to znamená, že jsou chtění Bohem: a to jak v dokonalé rovnosti jako lidské osoby, tak v jejich vlastním bytí muže a ženy. ‚Být mužem‘, ‚být ženou‘ je dobrá a Bohem chtěná skutečnost“ (KKC 369). Chirurgická přeměna pohlaví nebo selektivní léčba s cílem „přeměnit“ člověka na jiné pohlaví, než je jeho biologické, Bohem dané, představují závažné zlo. (Pozn.: Existují vzácné lékařské případy intersexuálních jedinců, kteří se narodili s nejasným biologickým pohlavím nebo s mužskými a zároveň ženskými rysy. Tyto případy jsou mimo rámec tohoto pastýřského listu a měly by být řešeny s vaším duchovním a s lékařským týmem.)

Je důležité zde uvést, že VŽDY, opravdu VŽDY musíme ke každému člověku přistupovat s úctou, soucitem a uznáním jeho vnitřní důstojnosti. S muži a ženami s homosexuální sklonou nebo s pohlavní dysforií je tedy nutno jednat s láskou a soucitem a vždy by měli být respektováni jako vzácné Boží děti, jimiž skutečně jsou. K tomu patří říkat jim pravdu v lásce.

Tím vším se dostáváme k blížící se Synodě o synodalitě, která se začíná jevit jako pokus některých posunout zaměření katolicismu od věčné spásy duší v Kristu k tomu, aby se každý člověk cítil potvrzený, nehledě na to, jaká rozhodnutí ve svém životě činil nebo učinil. Jedním z témat, která budou během synody údajně probírána, je žehnání stejnopohlavním vztahům. Musíme respektovat trvalé a neměnné učení Církve – takové žehnání by nebylo dovolené, a tudíž by zmatek nepochybně vyvolávalo. Kongregace (nyní Dikasterium) pro nauku víry, vydala 15. března 2021 prohlášení nazvané *Responsum Kongregace pro nauku víry na dubium ohledně žehnání svazkům osob stejného pohlaví*. V této Odpovědi bývalý prefekt Kongregace kardinál Louis Ladaria uvedl, že Bůh „nežehná... ani nemůže žehnat hříchu“ a že „z výše uvedených důvodů církev nedisponuje ani nemůže disponovat mocí žehnat svazkům osob stejného pohlaví ve smyslu shora uvedeném“. Pravda se nemůže měnit, a proto musíme vzít na vědomí, že dikasterium nyní nemůže dospět k odlišnému

závěru, který by zvrátil původní prohlášení o pravdě od téhož úřadu. Pravda je založena na Božím slovu, jak je zjeveno v Písmu svatém a ve svaté Tradici a jak ho střeží magisterium Církve. Jakýkoli pokus povolit žehnání stejnopohlavním svazkům by byl útokem na svatý Poklad víry.

Chci zopakovat, že tu nejde o snahu nějak diskriminovat ty, kdo nesou břemeno přitažlivosti ke stejnému pohlaví, ale spíš o připomenutí pravdy o liturgickém obřadu a o povaze svátostních úkonů. Boha, který je pravda, nemůžeme ctít tím, že se budeme snažit nabízet požehnaní v rozporu s jeho pravdou.

Na závěr bych těm, koho přitahuje stejné pohlaví nebo kteří zakoušejí pohlavní dysforii, rád řekl: Kristus vás miluje a katolická církev vás vítá. Všich-

ni se snažíme růst ve svatosti. Zvu vás, abyste přišli a byli s námi, modlili se s námi, uctívali s námi a prožívali spolu s námi nesmírnou moc Boží lásky a milosrdenství. Pravda je taková, že v jádru naší existence je Láska a na nebi ani na zemi není žádná moc, která by mohla Otci, Synu a Duchu svatému zabránit v tom, aby nás cele milovali. Jsme v každém okamžiku zváni, abychom přijali lásku, kterou nám Bůh nabízí, ale ve své nekonečné moudrosti a dobrotě se nám nevnucuje. Láska je rozhodnutí a vždy obnáší oběť, ale nejprve se obětoval on za nás a volá nás, abychom se pro něho rozhodli. Kéž z našich očí spadnou šupiny, abychom spatřili, jak moc nás náš Otec miluje jako své milované, a vždy se k němu utíkali jako ke zdroji našeho nejvyššího naplnění. „Neboj se, já jsem tě

vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj“ (Iz 43,1).

Kéž vám Pán požehná a kéž najdete svou pravou identitu v hojnosti jeho nezměrné lásky.

Váš pokorný otec a služebník

*rev. Joseph E. Strickland,
The Catholic Diocese of Tyler
Přeložila Alena Švecová*

*rev. Joseph E. Strickland,
biskup tylerický, Texas*

„...ZATÍMCO HERETIČTÍ A NEMORÁLNÍ BISKUPOVÉ SI MOHOU PROVÁDĚT, CO SE JIM ZACHCE“

Kardinál Gerhard Müller: „Ano, je strašné, co se děje biskupu Stricklandovi. Jedná se o zneužití úřadu v rozporu s božským právem týkajícím se biskupského úřadu. Kdybych mohl biskupu Stricklandovi radit...“

Kardinál Gerhard Müller, emeritní prefekt Kongregace pro nauku víry, poskytl exkluzivní odpověď na dotaz serveru *kath.net* ohledně událostí kolem biskupa Josepha Stricklanda z diecéze Tyler (americký stát Texas). Okolnosti případu: Biskup Strickland je biskup věrný magisteriu, oblíbený a bez skandálů, avšak v současné době se šíří zvěsti, že by jej mohl papež František donutit k rezignaci.

Ano, to, co se děje biskupu Stricklandovi, je strašné. Kdybych mohl biskupu Stricklandovi radit, rozhodně by neměl rezignovat, protože pak by si nad tím mohli umýt ruce.

Biskup může být papežem odvolán ze spravedlivého důvodu pouze tehdy, pokud se provinil něčím špatným (herezí, schizmatem, apostazií, zločinem nebo

zcela nekněžským chováním), např. pseudožehnáním lidem různého či stejného pohlaví žijícím v mimomanželském svazku, což uráží Boha a připravuje lidi o spásu.

Svévolné zbavení diecézního biskupa jeho úřadu, kdy biskup je samotným Kristem ustanoven za pastýře diecéze, podřívá autoritu papeže, jak se to v minulosti stalo při nedůstojném zneužití úřadu za avignonského papežství. (Tato ztráta důvěry byla jedním z hlavních důvodů rozkolu reformačního křesťanstva s katolickou církví a jeho nenávisti k papeži, který se svým svévolným jednáním stavěl na místo Boha).

Podle katolického učení papež v žádném případě není pánem církve, ale pouze jako Kristův náměstek pro všeobecnou církev prvním služebníkem svého Pána,

který musel Šimonu Petrovi, jenž byl právě ustanoven za skálu církve, říci: „Jdi mi z cesty, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ (Mt 16,23).

Papež má podporovat ty, kteří v Kristově jménu posvěcují, učí a vedou Boží stádo v souladu s biskupským ideálem II. vatikánského koncilu. Neměl by dát na falešné přátele, kteří tyto dobré biskupy Vatikánu udávají jako papežovy nepřátele, zatímco heretičtí a nemorální biskupové si mohou provádět, co se jim zachce, nebo dennodenně obtěžovat Kristovu církev dalšími hloupostmi.

*kath.net
Přeložil Pavel Štíčka*

ODHALENÍ EUCHARISTICKÝCH PRAVD Z PÍSMÁ SVATÉHO

3 základní nauky, které by měl znát každý katolík

Jak nám může Písmo prozradit více o tajemství eucharistie?

V podnětné epizodě pořadu *The Catholic Gentleman* odhalují moderátoři John Heinen a Sam Guzman tři základní nauky o eucharistii, které by měl znát každý katolík.

I. Písmo jako klíč k pochopení eucharistie

Jejich bádání začíná odvážným Heinenovým prohlášením: „Chceme podporovat oživení eucharistické úcty a přispět k tomu, aby si lidé vážili Krista v eucharistii.“

Heinen s Guzmanem začínají Janovým evangeliem a vydávají se na cestu Písmem svatým. Poukazují na těsné spojení mezi eucharistií a židovským svátkem Pesach a názorně předvádějí, jak

může Bible sloužit jako kompas k hlubšímu pochopení eucharistie.

2. Nadčasové zobrazení Kristovy lásky v eucharistii

Když se Heinen s Guzmanem věnují praxi rané křesťanské církve, znovu potvrzují, jak je učení církevních otců i dnes pro naši víru aktuální. Odhalují důležitý poznatek: eucharistie není jen zpřítomněním Kristovy oběti, ale nadčasovým vyjádřením jeho věčné lásky. Jak to výstižně formuluje Guzman: „Veškerá láska, která kdy v lidstvu existovala, je obsažena v jedné jediné hostii.“

3. Význam důstojného přijímání eucharistie

Heinen s Guzmanem se rovněž zabývají

důležitými tématy hříchu, zpovědi a nutnosti důstojného přijímání eucharistie. Jejich výklad osvětluje složité propojení těla Kristova a posiluje jeho ústřední roli v naší víře a v životě.

Závěrem zdůrazní význam eucharistické úcty, zejména v naší rychle se měnící době, a Sam Guzman se podělí o inspirativní citát od J. R. R. Tolkiena: „Z temnoty svého života, z prožívané frustrace, kladu před tebe tu jedinou a nejúžasnější věc, kterou je hodno na zemi milovat: Nejsvětější svátost.“

Slovy svatého Jana Vianneye: „Nic není tak velkolepé jako eucharistie. Kdyby měl Bůh něco vzácnějšího, dal by nám to.“

uCatholic

Přeložil Pavel Štíčka

Hledáš své místo v životě?

KURZ SAMUEL

2022 - 2023

**Celoroční setkávání (říjen – červen)
k rozlišování životního poslání a osobní cesty
pro svobodné ženy a muže od 19 do 30 let**

Místo: Pardubice, Kostelní 92
(fara u kostela sv. Bartoloměje)

Čas: 1 x za měsíc v neděli 15:00 - 19:00

Přihlášky s motivačním dopisem zasílejte do 30. 9. 2022
na adresu kurzsamuel.dhk@gmail.com.

**Kurz vedou: Sr. Olga Zelená SSJ
P. Jan Uhlíř, P. Jan Linhart**

Rádi zodpovíme vaše dotazy.

SVATÝ FRANTIŠEK SALESKÝ O BOJI S POKUŠENÍM

I když bychom se měli snažit, seč můžeme, abychom se vyhnuli pokušením, která jsme schopni předvídat, přesto se mohou objevit pokušení, kterým se vyhnout nedokážeme. Těm pak máme povinnost odolávat.

Prvním krokem při odolávání pokušení je hledání pomoci u Boha. Budeme-li si myslet, že musíme všem pokušením odolat pouhou silou vlastní vůle, selžeme. Svatý František Saleský přirovnává duši čelící pokušení k dítěti, které v lese narazí na medvěda. Dítě ze všeho nejdříve požádá o pomoc své rodiče. Stejně tak my bychom neměli otálet s voláním k Bohu. „Vrať se prostě srdcem k ukřižovanému Ježíši Kristu,“ radí svatý František, „a jako projev lásky k němu mu políbíš jeho svaté nohy. To je nejlepší způsob, jak přemoci nepřítel v malých i velkých pokušeních.“ Měli bychom si navyknout tak činit, kdykoli se objeví pokušení. Pamatujte, že ďábel nás chce od Boha odlákat. Pokud „vidí, jak jeho pokušení nás přivádí k této božské lásce,“ vysvětluje svatý František, „přestane s ním na nás dorážet.“ (4, 9)

Jestliže velká pokušení, kterým čelíme, lze přirovnat k medvědům, svatý František říká, že ta malá bychom mohli přirovnat k mouchám nebo komárům. „Vlci a medvědi jsou jistě nebezpečnější než mouchy, ale zato nám tolik neztrpčují život, neobtěžují tolik ani tak nepokoušejí naši trpělivost“ (4, 8). Celý svůj dospělý život bydlím v blízkosti národního parku Smoky Mountain a medvědy vidám jen výjimečně. Zato s mouchami se setkávám téměř pokaždé, když vyjdu ven (a nezřídka i uvnitř v domě).

Tato menší pokušení jsou rovněž nebezpečná, protože jsou častější. Podlehnutí některému z nich nemusí znamenat velký problém, ale svým množstvím nás mohou časem oslabit. Svatý František píše:

Je docela snadné nedopustit se vraždy, ale je těžké varovat se malých zlostí, ke kterým se naskýtají příležitosti kaž-

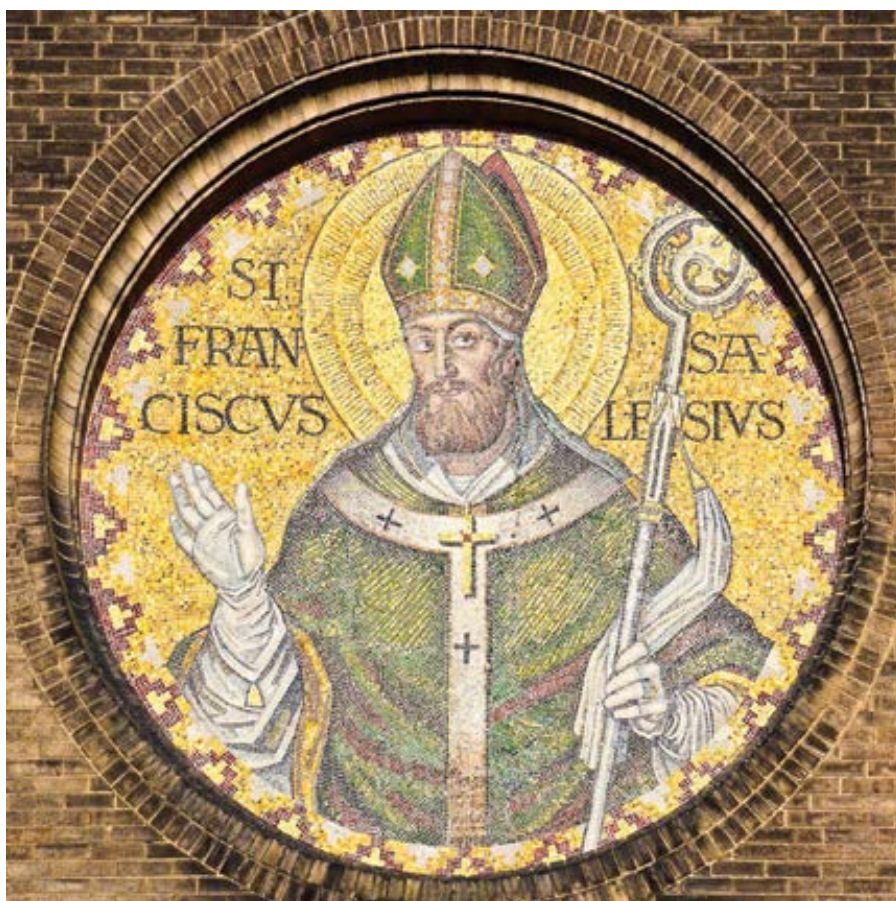

Foto: RickMorais / wikimedia

dou chvíli. Je docela snadné pro muže či ženu nedopustit se nevěry, ale není tak lehké zdržovat se zamilovaných pohledů, neudílet ani nepřijímat přelétavé projevy milostné náklonnosti ani podobné dárky či drobné úsluhy, neříkat ani neposlouchat lichotivá slova. Je dost snadné neomezovat práva manžela nebo manželky po tělesné stránce, ale není tak snadné dodržovat to i srdcem; dost snadné neporušovat počestnost manželského lože, ale dost nesnadné nenarušovat manželskou lásku; dost snadné nebrat bližnímu majetek, ale nesnadné nepřát bližnímu smrt, ale nesnadné nepřát mu nějakou nepřijemnost; dost snadné nepomlouvat ho, ale nesnadné nevyvyšovat se nad něho. (4, 8)

Zachovávat přikázání není žádné velké břímě. Bohatý mládenec se Ježíšovi chlubil, že přikázání dodržuje celý život (Mt 19,20; L 18,21). Nedopustil se modloslužby, nezneuctil své rodiče, nedopustil se vraždy ani cizoložství, nelhal ani neokradl svého bližního. Nebyl tedy žádný mizera. Ježíš nás však vyzývá k něčemu většímu než jen k tomu, abychom nebyli sociopaty. Vyzývá nás ke svatosti. Proto se zabývá záležitostmi srdce. Nestačí jen nevráždit nebo nesmlnit. Neměli bychom nenávidět ani být žádostivi. Náš Pán nás vyzývá, abychom v srdci vymýtili semínka hříchu dříve, než zapustí kořeny a vyrostou (viz Mt 5,21–30). Měli bychom tedy usilovně odolávat malým i velkým pokušením. A pokud budeme

ze zvyku odolávat těm malým, ta velká nebudou tak lákavá. Svatý František říká, že neúčinnějším způsobem, jak bojovat s těmito malými každodenními pokušeními, je „*nic si z nich nedělat; vždyť i když toto vše obtěžuje, nemůže to uškodit, jsme-li pevně odhodláni, že chceme sloužit Bohu. ... Nech je, ať ti bzučí kolem uší, jak chtějí, ať kolem tebe poletují – jako když to jsou mouchy*“. (4, 9)

Neztrácejte čas hádkami s ďáblem, radí svatý František. Stačí mu dát stejnou odpověď, jakou mu nabídl Ježíš, když byl pokoušen. „*Jdi z cesty, satane! ... Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat*“. (Mt 4, 10) (4, 9) Necht' je tato odpověď dostačující.

Mezitím „rozptyluj svou mysl nějakou dobrou a chvályhodnou činností, neboť tato činnost tím, že ti vstoupí do srdce a zabere v něm místo, z něj pokušení i špatná vnuknutí vyžene“. (4, 7) Nečinné ruce jsou ďáblou dlanou. Nečinná mysl je jeho hřištěm.

Dlouhodobější strategií, jak se naučit odolávat pokušení, je hledání duchovního vedení: „*Všimni si: když chce zlý duch svést nějakou duši, jako první předpoklad vyžaduje mlčení*“. (4, 7)

Ďábel nechce, abychom o zlých touhách v našem srdci mluvili. Pokud je nikdy nepřiznáme druhým, je snadné nepřiznat je ani sobě. Tak se jimi nikterak nezabýváme a umožňujeme jim růst.

Duchovní vedení není totéž co zpověď. Při svátostné zpovědi je důležité vyjmenovat své hříchy, litovat jich a přijmout rozhřešení. Duchovní vedení vám umožní jít hlouběji; nejen „toto jsou mé hříchy“, ale „toto jsou mé hříšné sklony“. Jaká pokušení mě trápí obzvláště? Odkud pocházejí? Jaké aspekty mého srdce mě vedou k tomu, že mě určité věci pokoušejí více než jiné? Proč mě určité hříchy přitahují právě tímto způsobem? To všechno jsou otázky, které vám může pomoci rozeznat duchovní vůdce, ale nejprve musíte být ochotni mu bez emocí odhalit své srdce. Pokud nemůžete najít dobrého duchovního vůdce, podobné vedení můžete nalézt u dobrého zpovědníka, pokud si dáte záležet na tom, abyste vyznali nejen hříchy spáchané skutkem, ale i hříšné sklony svého srdce, kvůli nimž je pro vás obtížné určitým pokuše-

ním odolávat.

V každém případě je důležité, abyste zkoumali své srdce a rozpoznali své konkrétní slabosti. Jak jsem již zmínil v předchozí kapitole, každý z nás má své konkrétní neřesti. Nikdo není stejně neřestný ve všech oblastech. Někdo má větší sklony k pýše, jiný k lenosti nebo závistí. Růst ve svatosti vyžaduje sebepoznání. Proto byste měli, jak píše sv. František,

„*o b ě a s zkoumat, které vášně nejvíce vládnou v tvé duši. Až je odhalíš, uspořádej si život takovým způsobem, který je jim v myšlení, slovech i skutcích právě protichůdný*“. (4, 10)

Zahrňte tyto neuspořádané vášně do modlitby a zvažte, jak vás ovlivňují. Zvláště se zamyslete nad tím, jakou hodnotu budou mít po vaší smrti:

Cítíš-li v sobě náklonnost k ješitnosti, uvažuj často o bídě tohoto lidského života, o tom, jak podobné marnosti budou tížit svědomí v den smrti, jak nedůstojné jsou pro ušlechtilé srdce, že to jsou jen dětinské zábavičky a podobně. ... Máš-li sklon k lakotě, mysl často na to, jak pošetilý je to hřích, když nás dělá otroky něčeho, co bylo stvořeno jen k tomu, aby nám to sloužilo; také na to, že v hodině smrti budeme beztak muset všechno opustit a předat to třeba někomu, kdo to promarní. (4, 10)

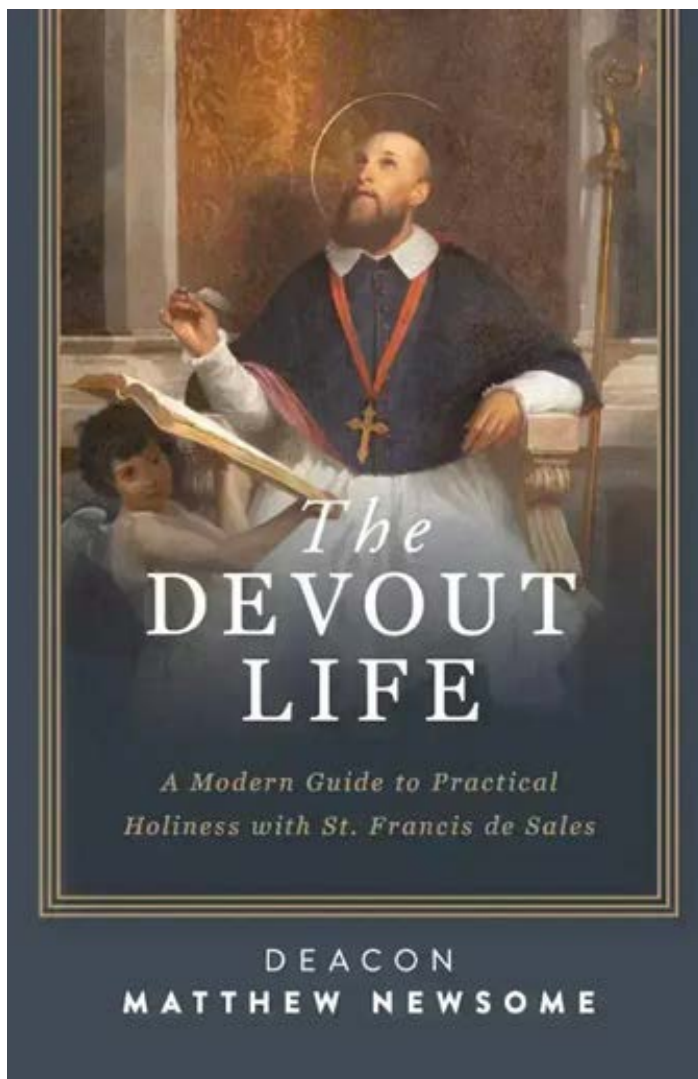

Foto: Sophia Institute Press

Poté, co si připomeneš, jak pošetilé jsou tvé neřesti, „se pilně cvič ve ctnostech právě opačných; pokud se příležitosti nedostávají, jdi jim naproti, abys je potkal“. Máš-li sklony k pýše, konej často skutky pokory; máš-li sklony k chamtivosti, hledej způsoby, jak být štědrý; a tak dále. „*Takto si posílíš srdce proti budoucím pokušením*“. (4, 10)

Sophia Institute Press
SpiritualDirection.com
Přeložil Pavel Štíčka

Podle knihy NEWSOME, Deacon Matthew. The devout life: a modern guide to practical holiness with St. Francis de sales. Manchester: Sophia Institute Press, 2023.

ŘÍMSKÝ KÁNON JE NEJSTARŠÍ EUCHARISTICKÁ MODLITBA

Ve skutečnosti by se tento blog měl jmenovat spíš „Římský kánon je nejstarší eucharistická modlitba a nejstarší z východních liturgií“. Co je tím vyloučeno? Je zřejmé, že druhá, třetí a čtvrtá eucharistická modlitba nového mešního řádu jsou všechno velice nové, lidmi vytvořené modlitby. Nemají apoštolský původ. Většině katolických vzdělavatelů to však dnes z nějakého důvodu tak „zřejmé“ není.

Jedním z nejpodivnějších novodobých mýtů, které se před lety prosazovaly v mém semináři, bylo, že „druhá eucharistická modlitba je starší než první“. To, čemu říkáme často „první eucharistická modlitba“, je ve skutečnosti *římský kánon*.

Řekl bych, že 98 % kněží po celém světě, kteří slaví mši svatou podle nového mešního řádu, si pro svou každodenní mši svatou vybírají druhou, třetí nebo čtvrtou eucharistickou modlitbu.

V semináři jsme se učili, že druhou eucharistickou modlitbu napsal sv. Hippolyt a že je mnohem starší než římský kánon. Ale není to pravda. Mnozí vědí, že druhá eucharistická modlitba byla sepsána na ubrousek v jedné římské restauraci v šedesátých letech 20. století.

Papež Pius XII. předpovídal *archeologismus*, pochybení, kdy si někteří liturgisté budou hrát na Indianu Jonese a do tridentských svátostných obřadů přenášet, co našli v katakombách rané církve. *Archeologismus* je velká chyba, která alespoň trochu pracuje s něčím pravdivým, co nachází ve starých liturgických postupech.

Je jasné, že Ježíš Kristus neobtěvoval první mši svatou v latině, nýbrž v aramejštině. Navíc římský kánon byl dřív v řečtině než v latině. Tridentský koncil však trvá na tom, že slova římského kánonu, nejprve v aramejštině, pak v řečtině a poté v latině) pocházejí převážně od *Ježíše Krista a apoštolů*. Podívejte se, co zde neomylný Tridentský koncil říká

Foto: © Roman ALBRECHT / Člověk a Vira

o důležitosti nezměněného římského kánonu:

O mešním kánonu: A protože se sluší, aby svaté věci byly spravovány svatým způsobem, a jelikož tato svátost je ze všech nejsvětější, katolická církev k hodnému a důstojnému slavení a přijímání před mnoha staletími stanovila posvátný kánon, tak prostý každého bludu, že v něm není obsaženo nic, co by pokud možno co nejvíce nevyjadřovalo jakousi svatost a zbožnost a co by nepovznášelo mysl obětující k Bohu. Sestává totiž jak ze slov Pána samého, tak z apoštolských tradicí a zbožných ustanovení svatých papežů (Tridentský koncil, 22. zasedání, Hlava IV)

Jak tu je řečeno, římský kánon pochází od Ježíše, který ho dal apoštolům.

Představuji si, že všechny svátostné obřady východních církví jsou také cele apoštolského původu. Jinými slovy, počátky řeckokatolické a řecké pravoslavné liturgie pravděpodobně sahají až ke Kristu a apoštolům, i když ji sv. Basil a sv. Jan Zlatoústý mírně upravili či poskládali. Jak pro časopis *Angelus Magazine* nedáv-

no napsal P. Palko, „dvě liturgie, které tvoří antiochijský rítus, jsou liturgie sv. Jakuba a liturgie sv. Jana Zlatoústého“. To odhaluje apoštolský původ východních ritů.

Je jasně nejlepší uctívat v rámci liturgie, kterou dal Kristus apoštolům – ať už těm, kteří šli na východ (jako sv. Ondřej, sv. Jan a sv. Tomáš), nebo těm, kteří šli na západ (jako sv. Petr, sv. Pavel a sv. Jakub). Ano, na západě je nejstarší *římský kánon*.

Římský kánon i východní svaté liturgie byzantských katolíků se *obě* jen s malými změnami vrací k tomu, co dal Kristus přímo apoštolům, i když to původně znělo v jiných jazycích, jako je aramejšтина či řečtina.

Fr. David Nix
diecézní poustevník–misionář
Denverské arcidiecéze

Fr. David Nix
Padre Peregrino
Přeložila Alena Švecová

PROČ MŮŽE BÝT STÁRNUTÍ NEJVĚTŠÍM POŽEHNÁNÍM

Stáří je doba, kdy se znovu vynořuje pravda o našem životě. Stáváme se skutečně sami sebou. Více než kdy dříve sice narážíme na svá fyzická omezení, ale zároveň si užíváme svobody, že nemusíme nikomu nic dokazovat. Naší hlavní myšlenkou se tak stává: přestat se snažit něco dokazovat a začít dávat sebe sama.

Přesouváme se z věku dokazování do věku dávání: máme méně energie, ale také méně plýtváme. Horatius Flaccus ve své první satíře přirovnává náš pozemský život k jídlu. Odchod do důchodu je tedy časem na dezert, který Římané nazývali *tragemata*, závěrečná lahůdka. Když se podává dezert, mluvíme méně nahlas a s nadhledem přemýšlíme o hostině, která se chýlí ke konci. Už nepřemítáme o tom, co nám chybí. Konečně se soustředíme na to, co děláme. Vychutnávejte si sladkost a z *carpe diem* se stává *carpe tragemata*. Jako dezert pro náš život nám Bůh nabízí čas služby. Nepromeškejme jej! Prožívejme jej jako mniši.

Věk obrácení srdce

Byli jste inženýrem, učitelem, kuchařem nebo zemědělcem? Nyní jste komunitním aktivistou, zahradníkem, cyklistou, katechetou, místním radním, manželem a/nebo dědečkem. Už jste jím byli, ale to, co bylo dříve vedlejší, se nyní stává tím hlavním. Váš život se již neredukuje na profesi: stává se souhrnem vašich vášní. A tyto vášně se stávají službou.

Je na čase za tento paradox děkovat: jedinečným se stáváte právě ve chvíli, kdy se zařadíte do báječné kategorie stáříků. Označení „starý“ je pro společnost dostatečnou definicí vaší osoby, ale vám ještě není tolik, aby vás váš věk trápil. Jak lze co nejlépe využít poslední záchravné skomírajícího mládí? Tak, že budete přemítat o tom, že stáří je nejotevřenějším věkem ze všech, věkem obrácení srdce. Tím, že se každý den vzdáme trochy volného času, abychom se připravili na velké dobrodružství – na smrt, která nás přive-

Foto: © Martin Štecher / Člověk a Víra

de k Životu.

Tuto radostnou a opatrnou přípravu na blížící se smrt není vždy snadné vysvětlit. Já například, když se mě lidé ptají, čím se teď živím, když už jsem v důchodu, odpovídám: „Jsem spisovatel.“ Je to dobrý způsob, jak dát tuto změnu najevo. Říkám „spisovatel“, protože společnost status dědečka neuznává a nerada slyší o smrti.

Je čas být

Vzpomínám si, jak před dobrými deseti lety francouzský politik Jacques Attali vysvětloval, že raději píše knihy, než kandiduje ve volbách. Důvodem bylo, že budoucností politika je stát se jednoho dne bývalým něčím – například bývalým ministrem –, zatímco budoucnost spisovatele spočívá v tom, že se stane spisovatelem. Navzdory Attaliho narcistické a dandyovské stránce je jeho úvaha hluboká, protože ukazuje, že v našem životě nastává okamžik, kdy už nejde o to něco dělat, ale být.

Pro někoho přichází tento okamžik velmi brzy, pro jiného nepřijde vůbec. Ale tento okamžik, kdy bytí konečně najde své místo, je Božím požehnáním. Někdy není pozdě prožít ho naplno celým svým srdcem, než všechno opustíme. Neexistují snad žádní bývalí spisovatelé a jistě žádní bývalí umělci, ale především neexistují žádní bývalí pokřtění lidé.

Xavier Patier

Aleteia

Přeložil Pavel Štička

Xavier Patier
spisovatel

A VÍTR NABÍRÁ NA SÍLE

Čím složitější je naše společenské uspořádání, tím více úsilí je třeba vynaložit na jeho udržení. To lidé zcela přirozeně chápali dávno předtím, než to bylo ve fyzice kodifikováno jako druhý termodynamický zákon. Živí tvorové umírají, stejně tak mizí města, národy a civilizace.

Tento princip platí i tehdy, když společenské uspořádání souzní se sklony naší přirozenosti. Lidská přirozenost je například stvořena za účelem manželství, přátelství a rodinného života. Vyhledáváme je a vynakládáme velké úsilí, abychom je udrželi. Přesto se na nich může leccos pokazit. Manželství se může rozpadnout. Přátelé nás mohou opustit. Členové rodiny se mohou vzájemně odcizit.

Ale tato zásada platí především tehdy, když je společenské uspořádání v rozporu se sklony naší přirozenosti a my se snažíme toto napětí kompenzovat. Právě to je například důvodem, proč nikdy nefungoval socialismus. Lidé nejsou úplně sobečtí, ale ani zcela nesobečtí, zejména vůči cizím lidem. Jak poznamenal G. K. Chesterton, utopické plány „vezmou největší obtíž člověka a předpokládají, že bude vyřešena, a pak složitě popisují řešení těch menších. Nejprve předpokládají, že žádný člověk nebude chtít víc, než mu náleží, a pak velmi důmyslně vysvětlují, zda jeho podíl bude doručen autem, nebo balónem“.

Očekávali bychom, že sklon k neuspořádanosti bude největší, když bude společenské uspořádání jednak stále komplikovanější, jednak stále nepřirozenější. Hackeri nedokázali zabránit našim předkům rozdělovat oheň na vaření, ale je velmi obtížné zabránit jim v ochromení elektrické sítě. Muži a ženy spolu dokáží poměrně dobře vycházet, když jejich vzájemná očekávání odpovídají tomu, jací ve skutečnosti jsou, ale když tomu neodpovídají, mění se válka mezi pohlavími z hravé metafory v děsivou realitu.

Dnes bohužel „opravujeme“ nefunkční složité systémy tak, že vymýšlíme kontrolní mechanismy, a ty zase opravujeme tak, že vymýšlíme kontrolní prvky pro

Foto: freepik

tyto kontrolní mechanismy, *ad infinitum*. Zamysleme se nad vedením známů. Když byly všechny informace na papíře, bylo docela snadné je uzamknout. Nyní, když jsou informace ve stále propojenějších a propustnějších počítačových systémech, musí být zaměstnanci důkladně školeni, aby udrželi informace v bezpečí. V posledních letech jsem jako univerzitní profesor musel absolvovat deset krátkých kurzů na různá témata týkající se informační bezpečnosti, z nichž ten poslední měl osm modulů.

A to nezmiňuji devět dalších kurzů povinných pro všechny zaměstnance univerzity, které se týkají například diskriminace a obtěžování na pracovišti, etiky a „dodržování předpisů“, „udržení si zdraví v měnícím se prostředí“ a něčeho, co se nazývá „sociální inženýrství“, z čehož si už vůbec nic nepamatuji.

Když jsem začínal učit, nikdo po nás nic takového nevyžadoval. Řídící pracovníci však považují změnu za pokrok. A tak nakonec budeme trávit více času na povinných školeních než prací. Přesto si však nemyslím, že bychom se chovali lépe.

A teď si představte třeba jen několik dalších druhů informací, které je třeba držet v tajnosti. Vyrobené viry, biologické i elektronické. Umělá inteligence.

Teroristé. Genetické modifikace. Ideologická proměna vzdělávání. Propojení počítačových čipů s nervovým systémem. Nové druhy sociálních nespokojenců. Všeobecný, všudypřítomný dohled. Zneužívání právního systému. Návyková média. Zloději identity. Vandalové a zločinci na nižších i vyšších místech. Tyto věci nejsou jako běžný nepořádek.

Nemluvím o zmaru a zkáze. Říci, že současné pořádky už nemohou trvat dlouho, neznamená, že nemůžeme nic dělat s tím, jak nepříjemný bude jejich odchod nebo co je nahradí. Ale tyto pořádky zmizí.

Jistě víte, co se stane s domečkem z karet, když se pohne vzduch v místnosti. A vítr nabírá na síle.

J. Budziszewski
The Underground Thomist
Přeložil Pavel Štíčka

J. Budziszewski
filosof a profesor na Texaské univerzitě
v Austinu

OPPENHEIMERŮV ZAMRAČENÝ VÝRAZ

Cillian Murphy, který se v novém filmu Christophera Nolana skvěle zhostil role fyzika J. Roberta Oppenheimera, se zhruba v 85 procentech filmu mračí. Nolan Oppenheimera neoslavuje, ale představuje ho jako nejednoznačnou osobnost, muže trýzněného vnitřními démony, vnějšími nepřáteli a morálními dilematy. A připadá mi, že Oppenheimerův zamračený výraz vyjadřuje též hluboké konflikty, které přetrvávají ve vědomí Západu.

První z nich se týká vědy a vědců. Ve starověku byl nejobdivovanější osobností patrně filozof, ve středověku světec, v moderní době válečník nebo bohatý statkář. Avšak v současném prostředí pravděpodobně není pochyb o tom, že nejčestnější místo zaujímá vědec. Instinktivně máme sklon vyhledávat moudrost nikoli u mudrců, politiků nebo náboženských představitelů, ale u odborníků na exaktní vědy. Není náhoda, že se George Lucas rozhodl vytvořit tvář Yody, velmistra Jediů z Hvězdných válek, podle vzhledu Alberta Einsteina. A postava Einsteina se pochopitelně objevuje i ve filmu *Oppenheimer* vedle hlavního hrdiny, Wernera Heisenberga, Nielse Bohra, Edwarda Tellera a Enrica Fermiho. Moc se mi líbilo, že Nolan představuje genialitu všech těchto osobností a vyzdvihuje jejich úspěchy, nicméně z nich nečiní světce ani mravní vzory. Dozvídáme se, že Heisenberg pracoval pro nacisty, Teller byl převlékač kabátů, Oppenheimer byl egocentrický a nevěrný atd. Existuje jasná hranice mezi intelektuální bystrostí a morální dokonalostí a v naší kultuře až příliš často zaměňujeme jedno s druhým.

To nás přivádí k druhému konfliktu – který je ústředním tématem filmu – a sice k napětí mezi tím, co lze udělat, a tím, co je třeba udělat. Líbila se mi především první část filmu *Oppenheimer*, která pojednává o výchově tohoto nesmírně inteligentního mladého amerického vědce pod vedením některých velkých hvězd evropské vědy. Oppenheimer čerstvě ověnčený doktorátem přinesl na náš kontinent tehdy ještě nový obor kvantové mechaniky a začal předvádět její teoretické i prak-

Foto: Universal Pictures

tické důsledky, a to i ve vojenské oblasti. Oppenheimer, veden svými levicovými politickými názory a židovskou identitou, toužil zasvětit svou vědeckou práci vývoji mocné zbraně, jež by dokázala zničit nacisty, kteří byli nepřáteli jeho země i jeho lidu. Proto přijal nabídku americké armády, aby vedl projekt Manhattan, zaměřený na vývoj atomové bomby. S pomocí nesmírně schopných kolegů Oppenheimer dokázal, že lze vytvořit bombu s impozantní ničivou silou, a v prvních chvílích po útoku na Hirošimu byl nadšený.

Nicméně ho však začala trápit pochybnost, zda tato strašlivá zbraň měla být použita. Když navštívil prezidenta Trumana, vyjádřil s nepředstíranou bolestí svůj pocit, že má krev na rukou. Katolické morální učení by Oppenheimerovy pochybnosti podpořilo, neboť svržení atomové bomby, které mělo za následek smrt více než sta tisíc nevinných lidí, jasně porušilo zásadu rozlišování, podle níž při jakémkoli válečném aktu je třeba rozlišovat mezi příslušníky ozbrojených sil a civilisty. Ačkoli ve filmu řada postav, včetně nepochybně karikované verze Harryho Trumana, používá známé konsekvencialistické ospravedlnění, že v dlouhodobém horizontu tento útok naopak životy zachránil, katolické učení by nikdy nepřipustilo provést něco, co je ze své podstaty zlé, aby z toho případně vzešlo dobro.

Třetím podnětem pro znepokojení, zamračený výraz Roberta Oppenheimera bylo napětí mezi jeho loajalitou vůči Americe a jeho sympatiemi ke komunismu. Třetí část filmu, která pro mě byla upřímně řečeno více než únavná, se poměrně obsírně zabývá tímto zápasem.

Obtíže při sledování závěrečné části filmu mi nečinilo jen jeho pomalé tempo, ale také zvláštní sympatie ke komunismu mnoha Oppenheimerových přátel a kolegů. Zdá se, že v Hollywoodu stále platí, že být komunistou je docela cool a avantgardní, a je to vnímáno jako romantický soucit s chudými a znevýhodněnými – a tento názor dnes sdílí znepokojivě vysoký počet mladých lidí v naší zemi. Ve skutečnosti marxisticko-leninská ideologie přinesla hmotnou bídu a hory mrtvol všude tam, kde byla uplatňována, a proto by k ní žádný zodpovědný člověk v jednadvacátém století neměl mít sebemenší úctu. Navíc je historicky doloženo, že do projektu Manhattan byli zapojeni sovětští špióni, kteří představovali skutečnou hrozbu pro národní bezpečnost. Ačkoli v padesátých letech skutečně existovali mccarthyovští extrémisté, ti, kdo hleděli na některé Oppenheimerovy kontakty s podezřením, měli ke své skepsi více než oprávněné důvody a neměli by být vykreslováni jako polofašističtí primitivové.

Nicméně je to dobrý film a samotný Oppenheimer se svou inteligencí, vášní i výraznými chybami, je strhující postavou. Nejvíce si však z filmu pamatuji jeho nervózní zamračený výraz.

Mons. Robert Barron
Word on Fire
Přeložil Pavel Štíčka

Mons. Robert Barron
biskup diecéze Winona–Rochester

ZRUŠIT RODINU?

Za necelé tři stovky si pořídíte bezcenný brak na trhu s literaturou s titulem „Zrušte rodinu“. Kniha vhodných tak akorát na podpal vychází ročně desítky, není třeba být překvapenými, jen u této publikace z pera marxistické autorky zaráží skutečnost, že ji podpořilo ministerstvo kultury vedené ministrem Martinem Baxou (ODS), dotací 160 000 Kč. Cituji z anotace vydavatele: „Podle Sophie Lewis je nejbližší rodina jádrem nespravedlnosti a nerovnosti a překáží cestě ke svobodné společnosti je nutné ji odstranit. Její nejnovější kniha *Zrušte rodinu: manifest za péči a osvobození* se po vydání v roce 2022 stal předmětem bouřlivých diskusí a v roce 2023 vyjde poprvé v českém překladu. Sophie Lewis představuje radikální pohled na instituci tzv. tradiční rodiny, kterou vykresluje jako prostor plný traum a bolesti, a nabízí vizi společenského vývoje, v níž by pokrevní vazby nahradily komunity založené na nových typech vztahů, jejichž součástí by byla spravedlivější dělba pečující práce.“ V kontrastu s tímto knižním počinem, na který jsme chtěli nechtě všichni přispěli z daní, stojí programové prohlášení vlády, kde stojí, že „rodina a její stabilita je důležitou hodnotou a pro vládu významnou prioritou.“ Stálo by to za mail panu ministrovi, nemyslíte? Diecézáné z Plzeňska by mohli využít i to, že blízko k panu ministrovi má pan biskup Tomáš Holub a bratrské napomenutí by mohlo zahrát svou roli.

O kauze nazvané pražská teologická fakulta se zmiňovat nechceme, kypí to svým životem a není to radostný pohled, tedy většinou, na komentáře a názory. Ale na tomto místě chceme za naši redakci vyjádřit především ujištění o modlitbě za pana arcibiskupa Jana, také o naší podpoře a touze, aby se věci vyřešily diplomaticky, pokorně a laskavě a k větší Boží slávě.

Foto: © Josef Polehňa / Člověk a Vira

Podobně horká debata nastala také ve věci tzv. dubí, otázek, které zaslali někteří kardinálové do Vatikánu. Kardinálové Brandmüller, Burke, Sandoval Íñiguez, Sarah a Zen Ze-kiun předložili papeži pět otázek, v nichž žádají o objasnění některých otázek týkajících se výkladu Božího zjevení, žehnání svazků osob stejného pohlaví, synodality jako konstitutivního rozměru církve, kněžského svěcení žen a pokání jako nutné podmínky svátostného rozřešení. Na otázku po žehnání svazků osobám stejného pohlaví papež podotknul, že „Církev má velmi jasné pojetí manželství: výlučný, stabilní a nerozlučitelný svazek mezi mužem a ženou, přirozeně otevřený plodění dětí. Pouze tento svazek lze nazývat „manželstvím“.

Když u otázky manželství zůstaneme, nahlédneme do korespondence Dominika kardinála Duky též s Dikasteriem pro nauku víry, kde byla vznesena otázka ohledně přístupu k Eucharistii pro ty,

kteří žijí v neplatném „manželství“. Otázek bylo celkem deset, na jednu z nich zazněla odpověď v tomto znění: „Jak Svätý otec připomíná [...], dokument *Amoris laetitia* vychází z magisteria předchozích papežů, kteří již uznali možnost, aby rozvedení lidé v nových svazcích měli přístup k eucharistii za předpokladu, že se zaváží žít v plné zdrženlivosti, tj. zdržet se úkonů vlastních manželům, jak formuloval Jan Pavel II. nebo se zaváží žít svůj vztah ... jako přátelé, jak formuloval Benedikt XVI. František zastává požadavek plné zdrženlivosti pro rozvedené a znovu sezdané v novém svazku, ale připouští, že při jejím praktikování mohou nastat obtíže, a proto v určitých případech po náležitém rozlišování připouští udělení svátosti smíření i v případě, že člověk není schopen být věrný zdrženlivosti požadované církví.“

-zd-